

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Tertium

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Caput VI. Idem (a) Eidem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74526)

ipſius Ordinis mitteretur. Concil. Anglic. 1. reſerente. Beda libro 4. hiſt. Angl. cap. 5. ibi: *De monachi non migrent de loco ad locum, hoc eſt de monaſterio ad monaſterium, niſi per diſmiſſionem proprii Abbatis; ſed in ea permaneant obedientia, quam tempore ſue converſionis promiſerunt.* Concil. Bitoric. can. 23. apud Synodum Lemovic. action. 2. Canonici, & monachi de monaſterio ſuis, ubi prius titulati ſunt, niſi cauſa rationabilis neceſſitatis, vel adſcriptionis anime, vel Ordinem melius obſervandi, ad aliud monaſterium non tranſeant propter adſpiciendum aliquod miniſterium, vel honorem, vel occupationem terrenam, abſque conſenſu Episcopii ſui, vel Abbatis. Nicen. 2. can. 22. *Monachus, vel ſanctimonialis non relinquat ſuam habitationem, & diſcedat ad aliam: ſi autem id conſigerit, ipſum ut hoſpitem recipi eſt neceſſarium, non tamen ſine voluntate Prepoſiti ſui recipiatur.* Synod. 7. can. 21. *Non oportet monachum, vel monialem proprium relinquere monaſterium, & ad aliud ſe conferre. Sed cum recipi ſine licentia novi Abbatis non poſſit, hinc in regulis PP. cantum reperitur, ut monachum, niſi Abbatis ſui aut permiſſu, aut voluntate ad alterum monaſterium commigratorem nullus Abbas aut ſuſcipere, aut retinere preſumat, cap. 14. reg. D. Benedicte, quæ totidem verba ſunt in Concilio Agathenſi relato à Gratiano in cap. monachum 20. quaſt. 4. qui tranſitus adeo accuratè olim damnabatur, tum ob rixas, contentiones, & jurgia, quæ inde oriabantur, ut exprimitur in regula Serapionis Macharii cap. 13. *Nec vacandum eſt, qualiter inter monaſteria pacem firmam obtineant: non licebit de alio monaſterio ſine voluntate Patris fratres recipere. Quod ſi precatuſ fuerit ab eo qui præeſt, ut in alio monaſterio ingrediatur, commendetur ab eo qui præeſt, ubi eſſe deſiderat, & ſic ſuſcipiatur.* Clarius eandem cauſam explicat Ferreolus cap. 6. *Hinc enim, aut, plerumque non tantum inter Abbates, ſed etiam inter monaſteria lites inſanabiles oriuntur, dum unus nititur defendere quem recepit, alter revocare quem perdidit; & ad extremum niſi reddatur illi petitori petitus, & iſti reſtauratio recepi placaverit injuriam acceptam, ſit ut non ſecundum Apoſtolum vincant in bono malum, ſed utrinque mali vincantur uno malo.* Tum quia monachi ſta-*

bilitatem tempore profeſſionis emittebant, ita ut è monaſterio non exirent. Divus Benedicteus in cap. 58. ſue regula, ibi: *Suſcipiatur in congregatione, ſciens lege regula conſtitutum, quod ex illa die non liceat è monaſterio egredi, nec collum excutere te ſub iugo regula, quam ſub eam moroſa de liberatione licet recuſare, aut ſuſcipere.* Quibus verbis ſtabilitatis votum quali explicavit, nam mox ſubjungit: *Suſcipiendus autem in oratorio coram omnibus promiſat de ſtabilitate ſua, de qua ſcilicet immediatè jam egerat, niſi ob majus bonum ſpirituale de licentia Prelati tranſeret.* D. Bernardus epiſt. 7. ibi: *¶ Sed queris forſitan, inquit mihi: Quid ergo tu de ſtabilitate tua facis, quam apud Ciftercium firmavi, & nunc alibi habitas? Ad quod reſpondeo: Ego quidem Cifterciensis monachus ibidem profeſſus, ab Abbate meo, ubi nunc habito, miſſus ſum; ſed miſſus in pace, miſſus juxta conſuetudinem, & communem institutionem. ¶ Probat, & illuſtrant Benedicte. Haaphtenus lib. 4. diſquiſit. monaſt. tractatu 6. diſquiſit. 4. per tot. Menard. in notis ad concord. regul. fol. 1008. Unde D. Gregorius in præſenti textu juxta diſciplinam monaſticam illius ſeculi prohibuit monachis ob lucrum temporale in aliud monaſterium, ejuſdem videlicet religionis, tranſire. Agere vero D. Gregorium de monacho tranſeunte propriâ auctoritate ad aliud monaſterium ipſius religionis, evincitur ex eo, quia tempore D. Gregorii tantum erant in diœceſi Surrentina monaſteria ordinis D. Benedicte, ut reſert Tamburinus in ſerie Abbat. verbo Surrentina: ſed Gregorius in præſenti increpat monachos commorantes in diœceſi Surrentina, & ſe tranſerentes ad aliud monaſterium: igitur de monacho tranſeunte ad monaſterium ejuſdem Ordinis accipiendus eſt. Accedit, nam ſi Sanctus Doctor ageret de monacho tranſeunte ad monaſterium alterius religionis, diſtingueret, an ad ſtrictiorem, vel laxiorem vitam cum Episcopii, vel Abbatis licentia tranſeret; ſed tantum affirmat Sanctus, cum monachum ut fugitivum retrahendum eſſe conſtituendum priori Abbati: igitur quia agitur de monacho tranſeunte ad aliud monaſterium ipſius Ordinis.*

CAPUT VI.

Idem (a) Eidem.

Sicut regiminis locum Deo, ut ipſi placuit, diſponente ſuſcepimus; ita nos oportet de commiſſis nobis animabus eſſe ſolicitos. Comperimus autem in Inſula Orphiaria, in qua ſitum B. Petri Apoſtolorum Principis (b) Oratorium eſſe dignoſcitur, multos virorum cum mulieribus ſuis diverſorum patrimoniorum, illuc pro neceſſitate feritatis barbaricæ reſugiſſe: quod importunum judicavimus, ut dum alia reſugiorum loca vicina ſint, cur ibidem cum monachis debeant (c) mulieres habitare. Propterea præſenti juſſione præcipimus experientia tua, ut à præſenti tempore nullam illic ulterius mulierem, ſive eccleſiaſtici (d) juris ſit, ſive cujuſlibet alterius, habitare, commanereve permittas, ſed reſugium ſibi, cum (ſicut prædictum eſt) tot loca vicina ſint, ubi maluerint, ipſi provideant, ut omnis exinde mulierum converſatio ſubmoveatur, ne ſi, quæ in nobis eſt, curam gerere deſiſtamus, atque inimici laqueis obviare, nos exinde (quod abſit) ſi quid adverſi contigerit, culpabiles exiſtamus. Præſentium itaque latori Felici Abbati mille quingentaſ plumbi libras, de quo in eadem inſula agere dignoſcitur, dare non differas: quod tuis poſſit.

D. D. Gonſal. in Decretal. Tom. III. Pars II.

lii 3

modum,

modum, cum totius quantitatis summa noscetur rationibus imputetur. Ita ergo factum, ut ipse provideas, si in ejusdem insulae fabrica expendi utiliter valent. Quia autem dura est in insulis congregatio monachorum, etiam pueros in ejusdem monasteriis ante decem & octo annorum tempora suscipi prohibemus. Vel si qui nunc sunt, tua eos experientia auferat, & in Romanam urbem transmittat. Hoc & in (c) Palmaria, aliisque insulis te per omnia volumus custodire.

NOTÆ.

- (a) *Idem.* Anthemio videlicet Subdiacono, ut habetur in ipso Registro Gregorii, lib. 1. epist. 48. ex quo Codice restituo ita literam hujus textus.
- (b) *Oratorium.* Id est monasterium, ut ex verbis sequentibus constat; olim enim monasteria plerunque dicebantur oratoria; aut quia orationis gratia ibi monachi conveniebant. Gregorius de Gloria confessorum, ibi: *Quidam nomine Augustus de electosynis devotorum apud Brias vicum in honorem sancti Martini Antistitis oratorium edificavit, & collectis secum paucis monachis, sub regula monasterii degens, semper orationi vacabat.* Idem lib. 1. miraculorum sancti Martini, cap. 14. ibi: *In Castello regionis Italie, quo dicitur tertium oratorium B. Martini fundatum esse.* Et in cap. 16. hoc oratorium puellarum vocat, & Abbatissa loci meminit. Eodem in libro de monasterio quodam virginum sic refert: *In porta Ambianensi, in qua quondam vir beatus pauperem argentem oblamyde discissa contextit, oratorium a fidelibus est edificatum; in quo nunc puella religiosa deserviant ad honorem S. Episcopii.*
- (c) *Mulieres habitare.* Quod pluribus Ecclesie canonibus prohibitum est. Synod. Nicen. 2. can. 18. *Ne suspicio detur exteris, inquit Apostolus, mulieres degere in Episcopis, & in monasteriis, suspitionis plenum est. Si quis ancillam, vel liberam in eis locis habuerit ad aliquod ministerium, puniatur; si perseverat, deponatur; si vero in suburbanis mulieres sint, & velint Episcopus, vel Prepositus illic aliquid agere, dum illic sunt, non liceat mulieribus degere, sed secedam.* Epaunenfe can. 38. *Monasteria puellarum non nisi probate vite, & etatis provectæ ad quasunque earum necessitates, vel ministraciones laici permittantur intrare.* Turonense 2. can. 17. *Mulier intra septa monasterii nullatenus introire permittatur: si Abbas in hac parte, aut Prepositus negligens apparuerit, qui eam viderit, & non statim ejecerit, excommunicatur.* Concil. Trullan. cap. 47. *Nec in virorum monasteria mulier, nec in mulierum vir dormiat, ut extra omne scandalum sint fideles, &c. Si quis secus fecerit, clericus, sive laicus, excommunicatur.* Concil. Turon. cap. 29. *Presbyteris, Diaconibus, ceterisque clericis infra claustra monasteriorum puellarum non sic concessum habitare; nec intrent monasteria, &c.* Cabilon. sub Carolo can. 63. *Althiod. can. 26. Si quis Abbas mulierem in monasterio ingredi permiserit, aut festivitates aliquas ibi expectare preceperit, tribus mensibus in monasterio retrudatur, pane & aqua contentus.* Refert Antonius August. in epist. lib. 9. tit. 19. *Plura Theophilus integro tract. de vitanda mulier. famil.*
- (d) *Ecclesiastici juris sit.* Ut sanctimoniales, & femina Deo dicata: licet enim olim monasteria duplicia essent, virorum videlicet, & feminarum, ut probat Haephtenus *disquisit. monast. lib. 1. tract. 1. disquisit. 5.* tamen postea prohibita fuerunt hujusmodi monasteria, cap. *diffinimus*, cap. *pernicio-*
- sam* 18. q. 2. immo omnis familiaritas sanctimonialium cum monachis damnata fuit. Concil. Tarracon. cap. 1. ibi: *Religiosus, vel monachus, qui familiaris cum propinqua ejus curæ commissa conversatur in cella monasterii inclusus, penitentia lamentis incumbat, ubi singulari afflictione panis & aquæ vitæ. Etum ex Abbatissæ ordinatione recipiat.* Cabilon. sub Carolo, c. 55. *Abbatissa cum viris, clericis, sive laicis, horis incompetentibus non loquatur; sed quidquid masculis, clericis, sive laicis de rebus necessariis peragere debet, à prima hora usque ad vespertinam peragat: & hoc non cum singulis, sed coram pluribus.* Et cap. 56. *A vespera usque ad primam nec Abbatissa, nec alia sanctimonialium, cum quibuslibet masculis ulum colloquium habeant, nisi forte talis fuerit occasio, quam evitare non possunt; & si necessitas invenerit, id coram testibus facere non debent.* Et can. 61. cap. *diffinimus* 18. *quest. 2.* Illustrant Anton. August. in epist. juris Pont. lib. 9. tit. 22. *Zypeus ad hunc tit. responsi.*
- (e) *Palmaria.* Insula hæc ultra Tyberina ostia est in mari Tyrreno. Varro lib. 3. de re rust. c. 1. *Plinius lib. 3. c. 6.* Ambrosius Calepinus verbo *Palmaria.* Ibi etiam sunt Pontia, & Pandatoria, & sunt insulae mixte solitudinis, & sterilitatis. In Pontiam missus fuit exul Sylvester Papa à Belisario, ut refert Anast. Biblioth. in ejus vita: quæ tres insulae erant in dominio D. Benedicti, ut probat Dardis in cap. 20. q. 1. D. enim Benedictus, & ejus discipuli non solum solitudines, eremosque incolabant, verum ut magis ab hominibus procul essent, inhabitatas insulas quarebant, ut ibi mari circumsepti, vitam in Christo ducerent absconditam, & ut acre minus salubri corpora magis castigarentur, & ut nimia corporis prosperitas, quasi vitis palmitè luxurians, amputaretur. Unde satis constat ex historiis, plura & magnifica monasteria D. Benedicti in insulis edificata fuisse, qualia sunt in Anglia Lindisfarne, & Eliense: in Francia Lerinenfe, & alia quæ enumerant Baronius tom. 5. anno 398. *Yepes in chron. Divi Benedicti, centur. 1. c. 3. anno 552.* De Franco Vico 3. p. *hist. Sardinie, cap. 18. num. 52.* Et Abbo Flotiacensis in vita S. Edmundi Regis, & Martyris. apud Surium die 20. Novembris testatur Orientalem Britanniam partem; quæ Aëtengle vocatur, aquis penè undique allui à Subfolano, & Euro Oceano; ab Aquilone verò immensarum paludum uligine cingi: æt verò paludes, inquit Sanctus, præbent pluribus monachorum gregibus optatos solitariae conversationis sinus, quibus inclusis non indigeant solitudine eremi: ex quibus sunt S. monachorum Patris Benedicti cœlibes cenobitæ in loco celebri hac tempestate. De Italia Leo Hostiensis lib. 3. cap. 5. refert in Adriatico mari apud insulam Diomedis quodam nomine vocatam, extitisse monasterium Tremitenfe: quod 30. circiter milliaribus à terra distaret, cujus formam cum Desiderius, qui postea Cassinensis Abbas fuit, & Pontifex Maximus Victor tertius inaudisset, impetratâ Abbatissæ licentiâ illuc perrexit; ibique

faris austeræ conversationis se tradens, non parvum tempus exegit: subditque deinde, quomodo idem Desiderius monasterium Maillæ construxisset. Monasterii præsentis in Palmaria insula constructi meminerunt Ypes, & Vicus ubi proximè. Unde dum Gregorius hic agit de monasteriis in insulis constructis, non exaudiendus de insulis amplas provincias habentibus, ut Anglia, Sardinia, Sicilia, & similes; sed de Insulis, in quibus unicus tantum est locus solitarius, & mari circumdatis intra angustum tertiorium, ut monasteria constructa in insulis Capraria, & Gorgonia, quorum meminerunt D. Gregorius lib. 1. epist. 50. & lib. 4. epist. 19. & 60. Josephus Castald. in notis ad Rutilium lib. 1. folio 97. In illis autem propter pericula, solitudinem, & alias difficultates asperior vita erat, quare à Gregorio in præsentia ea dicitur durior congregatio monachorum, ut docuit P. Suarez tom. 3. de relig. lib. 6. cap. 3. num. 8.

COMMENTARIUM.

IN præsentia textu, & in cap. ad Apostolicam, cap. significatum 11. hoc tit. agitur de ætate monachorum, seu religiosorum, qua debet esse legitima, cap. 1. hoc tit. Unde exponendum est, quænam dicatur ætas legitima? Et in primis referendus est error hæreticorum, præcipue Lutheri lib. de votis monasticis; qui negat, juniores posse admitti ad religionem, sed tantum oportere viros post 70. aut 80. annos vitam monasticam profiteri. Calvinus etiam lib. 5. instit. cap. 15. §. 19. refert olim nefas fuisse ante annos 60. feminas votum continentia emittere. Similiter confessio Augustana artic. 27. conqueritur, quod pueri permittantur religionem ingredi: & expendunt verba illa Pauli 1. ad Timotheum cap. 5. Adolescentiores viduas de vita. Poterat etiam adducere duos veteres Ecclesie canones: primus Synodi Rom. sub Sylvestro ubi in can. 10. Pontifex prohibet velare sanctimonialia ante 72. annos. Secundus Beati Gregorii relatus in cap. reverentias 20. q. 1. ubi Sanctus Doctor vetat sanctimonialia ante 60. annum consecrari. Sed verius est, nullam ætatem inceptam esse Deo se dedicandi, & ita non tantum adultos, verum & pueros ritè, & valde posse ad statum Regularem admitti, ut probant D. Basilii interrog. 15. D. Thomas 2. 2. q. 189. & opuscul. 17. cap. 3. Bellarminus tom. 1. controvers. lib. 3. de monachis, cap. 35. Lessius in opuscul. de statu vite eligendo. Haæphtenus disquisit. lib. 4. tract. 5. disquisit. 1. Sanchez lib. 4. summa, cap. 18. numero. 5. Cellotius de Hierarch. lib. 7. cap. 6. Suarez tom. 3. de relig. lib. 5. cap. 1. Tamburinus tom. 1. de jure Abbat. dist. 6. q. 6. Peyrinis, Vecchis, & alii congesti à Hieronymo Garcia tom. 1. polit. regul. tract. 2. diffcult. 2. dub. 5. repugnat enim hæreticorum doctrina sacrae Scripturae, sanctis Patribus, & rationi. Scripturae, quæ ait cap. 3. Thren. vers. 27. Bonum est viro cum portaverit iugum ab adolescentia sua. Et cap. 22. Proverb. Adolescens juxta viam suam, etiam cum senuerit, non recedet ab ea. Et Christus Dominus apud Matthæum, cap. 19. ait: Sinite parvulos, & nolite prohibere eos ad me venire. Quod exponens Origenes tom. 2. tract. 7. ait, quod discipuli Jesu prius quam discant rationem justitiæ, reprehendunt eos, qui pueros, & infantes offerunt Christo: Dominus autem exhortatur discipu-

los suos condescendere utilitatibus puerorum. Præterea is, cui Dominus apud Matthæum cap. 19. Lucam cap. 10. dixit: vis perfectus esse, vade, & vende omnia qua habes, & da pauperibus, & habebis thesaurum in celo, & veni sequere me; adolescens erat. Præterea opponuntur scætarum sanctis Patribus, videlicet D. Hieronymo, qui epist. 22. ad Eustochium, refert in cænobiiis fuisse suo tempore homines omnis ætatis, pueros videlicet, & lenes. Et D. Ambrosio, qui lib. 3. de virginibus, inquit: Non ergo ætas rejicitur florentior, sed animus examinatur, ac certè Theoclam non senes, sed virtus probavit. Et hinc quid plura conexam, cum omnis ætas habilis Deo perfecta sit Christi? Nec mirere in adolescentulis professionem, cum legeris in parvulis passionem. An dubitamus, si cum usque ad continentiam sequatur adolescentia, quem usque ad mortem confitetur infantia? Cui consentit D. Augustinus de sancta virginitate cap. 39. Sed respice agmina virginum, puerorum, puellarumque sanctarum. In Ecclesia tua erudatum est hoc genus; illic tibi à maternis uberibus pullulavit; nomen tuum ad loquendum linguam solvit; nomen tuum velut lac infantia sua sicut infusum: non potest quisquam ex hoc numero dicere: Qui prius fuit blasphemus, & persecutor. Immo etiam quod non jussisti, sed tantummodo volentibus arripendum proposuisti, dicens: Qui potest capere, capiat, arripuerunt, voverunt, & propter regnum caelorum seipsos (non quia minatus es, sed quia hortatus es) castraverunt. Et optinè D. Basilii differens de ætate legitima monachorum, in regul. disp. interrog. 15. ait: Cum Dominus dicat: Sinite parvulos venire ad me; & Apostolus eum laudet, qui ab infantia sacras literas didicisset, idemque alio in loco precipiat, educandos esse filios in disciplina, & correctione Domini: profus qui ad nos accedant admittendos nullum non ætatis tempus idoneum esse judicamus; vel ipsius adeo tenera, atque inuentis, ut videlicet qui orbati parentibus sint, eos nostra parte sponte ipsi assumamus, & exemplo Job, parentes pupilulorum simus: qui autem sub parentibus sint, eos ab ipsis ad nos adductos multis adhibitis rebus recipiamus, ut non demus occasionem iis, qui volunt occasionem. Tandem Novatorum doctrina recte rationi adversatur, siquidem apud omnes compertum est, quod ut quisque in ullo rerum genere summus evadere possit, à teneris annis accipere debet, ut de Oratore aiebat Quintil. lib. 1. instit. cap. 3. & D. Thomas opuscul. 3. ita aiebat, qui futuri sunt clerici, mox à pueritia in clericatu erudientur: qui futuri sunt milites, oportet ut à pueritia in militariibus exercitiis nutriantur, sicut Vegetius dicit in lib. de re milit. qui futuri sunt fabri, illam artem à pueritia discunt: unde apparet, quàm rationi consonum sit, ut etiam pueri, & adolescentes ad religionis statum admittantur. Nec rectè expendunt Novatores locum illum Apostoli: Adolescentiores viduas de vita. Siquidem Apostolus ibi non agit de voto continentia, sed de viduis, quas Ecclesia alebat ex propriis redditibus, quas tantum sexagenarias alere jubet. Nec eorum favet errori dicta Synodus Romana, cui duplici modo satisfaciunt Bellarminus dicto tom. 1. controvers. lib. 2. de monach. c. 35. Haæphtenus disquisit. monast. lib. 4. tract. 1. disquisit. 1. Primò asserendo locum esse corruptum, multoque minorem numerum reponendum esse pro 72. Secundo S. Sylvestrum in eo canone agere non de virginibus, sed de viduis; & ideo asserere, eas diutius esse probandas, ut ad vitam

vitam monasticam admittantur, ut probavi in cap. vidua 4. hoc rit. Nec tandem obstat textus in dict. c. juvenelas; nam ibi D. Gregorius agit, non de puellis ad monasterium admittendis, sed de juvenulis in Abbatibus non eligendis, nisi post sexagesimum annum, ut docuerunt de arate Abbatifarium, tam ex novo, quam veteri jure agentes, Barbofalib. 1. juris Eccles. cap. 45, num. 17. Julius Laurus variat. lucubr. rit. 4. de elect. cap. 24. Narbona de arate, anno 40. q. 2.

6. Manet ergo, nullam in antiquis Ecclesie canonibus præscriptam esse ætatem ad ingressum in monasterium; immò pueros plerumque monasteriis offerri, ut infra in cap. cum virum, probavimus; aut ipsos vitam monasticam amplecti consuevisse: hoc tamen discrimine adhibito, ut ante pubertatem voluntas parentum tacita, seu expressa desideraretur, juxta adducta supra in cap. 2. post pubertatem verò ipsorum tantum voluntas expectabatur. Superest, ut de ætate legitima ad professionem, & quænam ætas illi præscripta sit, agamus; Et certè pro temporum, & locorum varietate diversa statuta sunt. In cap. 1. 20. q. 1. absolute docetur, quod tunc firma erit virginitatis professio, ex quo adultè docetur, quod tunc firma erit virginitatis professio, ex quo adulta jam ætas esse coeperit, & quæ solet apta nuptiis deputari, id est pubertas: unde Consultus in l. 2. ff. de pollicit. ait: *Voto autem PP. familiarum obligantur puberes sui juris.* Illustrat Narbona de arate anno 17. q. 17. D. Basilius episc. 2. ad amphiloichium, cap. 7. docet, votum virginitatis emittendum esse supra annum decimum sextum, aut decimum septimum. Synodus Trullana can. 40. permittit, professionem fieri anno ætatis decimo: utramque ætatem amplectitur Justinianus in novel. 6. Leonis. Pius Papa, & Martyr in cap. virgines, eadem quest. ait, virgines non velentur ante 25. annos,

nisi fortè periclitante virginalis pudicitia necessitate. Idem firmatur in Concil. Carthag. 3. can. 4. relato in cap. placuit, eadem questione. Arelat. 2. can. 33. Turon. 2. can. 21. At in Tribur. Concilio can. 24. virgo post 12. annum ad religionem admittitur: qui canon refertur à Gratiano in cap. puelle 20. q. 2. Circa monachos etiam pubertatem ad professionem desiderari, constat ex omnibus canonibus, in quibus de filiis oblati à parentibus agitur, quos dabimus infra in cap. cum sumus. D. Gregorius in presenti, plenam pubertatem, id est 18. annos exigit: cui consentiunt Patres Concilii Tolet. 2. can. 1. relato in cap. de his, 28. dist. Cælestinus autem III. in cap. cum sumus 14. hoc rit. annos discretionis desiderat, id est pubertatem. Exponit Leo Pinel. in cap. 2. hoc rit. numero 130. Et in cap. 1. hoc rit. Clem. ult. hoc rit. ætas legitima desideratur, id est pubertas, quæ in masculis datur post 14. annos, in feminis verò post 12. Hodie tamen post Concilium Tridentini sess. 25. de regul. cap. 15. in quacumque religione, tam virorum, quam foeminarum, professio emitti non potest ante 16. annum expletum, ita ut professio antea facta nullius sit momenti: quod & docuerunt Leo Imperator Philoporus in novel. 6. ubi illum, qui sexdecim annos impleverit, tonderi permittit: & D. Basilius in can. 18. ad Amphiloich. professiones ab eo tempore factas probas, quo ætas rationis complementum habuerit. Non enim, ait Sanctus, pueriles voces in his rari esse oportet, & citra judicium pactas temerarias. Et præcipites professiones tonsura monachice habitum ignominia afficere, docetur in Synodo Constantinop. can. 2. Prosequuntur Narbona, Leo Pinellus, alii supra citati. Bruno Challaing. de Privileg. regul. tract. 4. cap. 6. propositi. 3. Menardus ad concord. regul. fol. 990.

CAPUT VII.

Alex. III. (a) Archiepiscopis, Episcopis, & aliis Ecclesiarum Prelatis per Galliam constitutis.

NON est vobis dubium, aut incertum, quomodo fratres religiosi (b) Cisterciensis Ordinis ea religione permaneant, & virtute, quod ex institutione PP. & prædecessorum nostrorum ii, qui in eorum (c) monasteriis professionem faciunt, sine Abbatis sui licentia prohibentur de claustris discedere, & discedentes in aliis monasteriis recipi. Inde est, quod eandem institutionem nos non solum amicam religioni, sed etiam rationi consonam sollicitè conservare volentes, universitati vestræ p. A. l. p. m. quat. monachos, vel (d) conversos conscripti Ordinis post factam monasterii professionem sine licentia Abbatum suorum per Episcopatus vestros recipi nullatenus permitatis, & si qui ex eis fuerint, qui sine licentia Abbatum suorum de monasterio, in quo professionem fecerint, exire præsumperint, & commonitia sua monasteria celeriter non redierint, eos tamdiu ap. rem. censurâ ecclesiasticâ percellatis, donec ad monasteria unde exierint, regredi compellantur.

NOTÆ.

1. (a) **A**rchiepiscopis.] Ita etiam legitur in prima collectione, sub hoc rit. cap. 2. ex qua litteram hujus textus transcribo.

(b) **Cisterciensis.**] Legendum est *Cisterciensis*, de quo præclaro Ordine, & privilegiis à Romana Sede illi concessis egi in cap. 6. de rescriptis.

(c) **In monasteriis recipi.**] Juxta tradita supra in cap. 5.

(d) **Vel conversos.**] Circa quos major dubitatio erat, quia professionem solemnem non emittent, & assumebantur cum voluntate Episcopi; ita ut in eorum potestate semper essent, ut refert Martique *annal. Cisterc.* anno 1134. cap. 6. quare Innocentius II. concessit privilegium Cisterciensibus, ne Episcopi possent retinere hujusmodi conversos, his verbis: *Però conversos vestros, qui monachi non sunt, post factam in vestris canibus*